

Tilsyn av kommunal beredskap

v/ Marte Bergesen Tennfjord, rådgiver – samfunnssikkerhet og beredskap

Kontaktmøte beredskap, 14. februar 2019

Fylkesmannen i Innlandet

20. mar 2019

Formål

- Gjennomgå og avklare forventninger i lowerk og tilsyn.
- Veilede kommuner som skal ha tilsyn i 2019.

Tema

- Kriterier for utvelging av kommuner for tilsyn
- Gangen i tilsyn
- Samordnet tilsyn av kommunal beredskapsplikt og sosial og helsemessig beredskap.
- Krav til sosial og helsemessig beredskap og status i kommunene
- Krav til kommunal beredskapsplikt
- Tilsyn i 2019

Fylkesmannens mål for tilsyn i 2019

- Gjennomføre tilsyn i 12 kommuner
- Innføre samordnet tilsyn.
- Ha fokus på kontinuerlig forbedring i alle kommunene som får tilsyn.
- Styrke veiledningstilbudet gjennom tettere oppfølging av kommuner som får påvist avvik/lovbrudd.
- Ha en god dialog med kommunene under hele tilsynsprosessen.
- Alle kommuner som får påvist avvik/lovbrudd skal vite hvorfor avviket/lovbruddet ble gitt og bli tilbudt veiledning i hvordan dette kan lukkes.

Tilsynsinstruks

- Fylkesmannen skal føre tilsyn med kommunal beredskapsplikt (KBP) i ¼ av kommunene i Innlandet i 2019.
- Kommuner for tilsyn velges ut på bakgrunn av en vurdering av risiko og vesentlighet.
- Fylkesmannen avgjør om det skal gjennomføres tilsyn med helsemessig beredskap i kommunene basert på kunnskap om risiko og sårbarhet.
- Dersom det skal føres tilsyn med helsemessig beredskap (HB), skal dette være felles tilsyn med tilsyn med kommunal beredskapsplikt.

Risikobasert tilnærming til utvelgelse – Kriterier for utvelging av kommuner

- År siden sist tilsyn
- Kommunenes egenvurdering av risiko og internkontrolloppfølging innen samfunnssikkerhet og beredskap
- Resultat av tidligere tilsyn
- Manglende oppfølging og lukking av avvik
- Utskiftninger av personell
- Risikoagenter i kommunen
- Planverk utarbeidet av ekstern aktør og ikke kommunen selv
- Medieoppslag
- Andre observasjoner som kan tenkes å påvirke kommunens krisehåndteringsevne
- Rapportering i DSBs kommuneundersøkelse
- Skal ikke ha forvaltningsrevisjon innen samfunnssikkerhet og beredskap dette året
- Skal ikke ha beredskapsøvelse fra FMIN dette året

Tilsvarende kriterier gjelder også innen helseberedskap

Gangen i tilsyn

- Varsel til kommunen - to måneder før tilsynsdagen
- Kommunen sender etterspurt dokumentasjon - min. en måned før tilsynsdagen
- Program og tidsrammer for tilsyn sendes til kommunen – min. en måned før tilsyn
- Tilsynsdagen – åpningsmøte og individuelle intervjuer
- Sluttmøte over Skype – ca. en uke etter tilsynsdagen. Her gjennomgås foreløpig tilsynsrapport.

Gangen i tilsyn forts.

- Kommunen kan kommentere foreløpig tilsynsrapport – innen seks uker etter oversendt rapport
- Dersom det ikke er avdekket avvik etter tilsyn, sender Fylkesmannen brev om at tilsynet er lukket.
- Dersom det er avdekket avvik har kommunen to måneder til å oversende Fylkesmannen en plan for oppfølging av avvik.
- Etter plan for oppfølging av avvik er mottatt vurderer Fylkesmannen om tidsfrister for lukking av avvik er innen «rimelig tid».
- Kommunen oversender dokumentasjon på at avvik er lukket innen satt frist.
- Fylkesmannen sender kommunen brev om at tilsynet er lukket.

«Rimelig tid»

- «Rimelig tid» må sees i sammenheng med avvikets/lovbruddets art og omfang.
- Tommelfingerregel som vi tar utgangspunkt i er at «rimelig tid» for lukking av avvik/lovbrudd er:
 - **ROS-analyse:** inntil 1 år.
 - **Beredskapsplan:** inntil 6 måneder.
 - **Øvelse/opplæring/evaluering:** inntil 6 måneder.

NYTT

Felles/samordnet tilsyn

- Fylkesmannen skal gjennomføre tilsyn med kommunenes etterlevelse av krav til samfunnssikkerhet og beredskap i helseberedskapsloven og sivilbeskyttelsesloven med forskrifter.
- Fylkesmannen avgjør om det skal føres tilsyn med helsemessig beredskap i kommunene basert på kunnskap om risiko og sårbarhet.
- Pilottilsyn i to kommuner med ny felles veileder til felles tilsyn.

Tilsyn med helseberedskap

- Lov om helsemessig og sosial beredskap
 - Forskrift om krav til beredskapsplanlegging og beredskapsarbeid mv.
 - § 3 Risiko- og sårbarhetsanalyse – grunnlag for beredskapsplan
- *Virksomheten skal gjennom risiko- og sårbarhetsanalyser skaffe oversikt over hendelser som kan føre til ekstraordinære belastninger for virksomheten. (...)*

Forskrift om krav til beredskapsplanlegging og beredskapsarbeid mv.

- § 4 Planforutsetninger
 - Beredskapsplanene skal omfatte prosedyrer for ressursdisponering og omlegging av drift som sikrer nødvendig tjenesteytelse ved:
 - a) Interne og eksterne hendelser som vesentlig reduserer virksomhetens evne til å yte varer og tjenester.
 - b) Eksterne hendelser som vil innebære en ekstraordinær belastning på virksomheten og som kan kreve en generell omstilling av den ordinære driften for å kunne øke kapasiteten.

Plan for helsemessig og sosial beredskap (PHSB) - Hvordan?

- Egen plan
- Integrert i kvalitetssystemet for helse- og sosial
- Integrert i overordnet beredskapsplan

PHSB – Innhold – Administrativ del

- Lovgrunnlag
- Målsetting
- Kommunens ansvar – virksomheter innen helse- og sosial
- Organisering og ledelse
- Samordning av planer
- Utarbeidelse, godkjenning og revisjon
- Forsyningstrygghet og infrastruktur
- ROS – grunnlag og hvordan de er brukt
- Økonomi
- Kompetanse, opplæring og øvelser

PHSB – Innhold – Praktisk del

- Varslingsplan og varslingsliste
- Oversikt over personell
- Ressursdisponering og omlegging av drift
 - Evakuering (heldøgnsomsorg) og plan for fortsatte tjenester
 - Evakuering av legekontor/legevakt, sosialkontor og plan for fortsatt drift
 - Opprettholde tjenestetilbud i lengre perioder
 - Sikre forsvarlig tilbud til hjemmeboende tjenestemottakere
 - Håndtering av større ulykker inkl. omstilling av drift
 - Hjelp til nabokommuner eller helseforetak (pasienter, personell, utstyr)

PHSB – Innhold – Praktisk del forts.

- Ressursoversikt (spesifikk for helse- og sosialtjeneste)
- Informasjonsplan
- Normalisering (avslutning, evaluering, oppfølging)
- Tiltakskort (f.eks. EPS, forurensing av drikkevann, atomberedskap)
- Samarbeidsavtaler

Resultater fra spørreundersøkelsen

- Tallene viser antall kommuner som har svart

	Har HBP plan	Fastsatt plan	Revisjon HBP*	Bygget på ROS
JA	38	26	22	30
NEI	5	15	9	4
IKKE SVART	5	7	17	14

* Innen de siste fire år

	I/E hendelser tjenester	E hendelser belastning	Har SMV plan	Revisjon SMV*
JA	32	31	38	22
NEI	2	3	1	16
IKKE SVART	14	14	9	10

Tilsyn med kommunal beredskapsplikt

- Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven) (2010)
 - §§ 14 og 15
- Forskrift om kommunal beredskapsplikt (2011)
 - Alle paragrafer

Helhetlig ROS-analyse

- Analysen har seks minimumskrav (§ 2)
- I tillegg så skal kommunen påse at:
 - Relevante eksterne og interne aktører inviteres med i arbeidet med utarbeidelsen av analysen.
 - Analysen forankres i kommunestyret
 - Det blir foretatt ytterligere detaljanalyser dersom det avdekkes behov.

Helhetlig og systematisk samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid

- Kommunen skal utarbeide langsiktige mål, strategier og prioriteringer for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap på bakgrunn av funn i ROS (§ 3 a)
- Det skal lages en plan for oppfølging av funn i ROS (tiltaksplan) (§3 a)
 - Kommunen skal stimulere relevante aktører til å iverksette tiltak
 - Prioriterte tiltak i plan for oppfølging bør inngå i handlingsdelen til kommuneplanen og revideres årlig.
- Forhold som er avdekket i ROS skal vurderes integrert i planer og prosesser etter pbl. (§ 3 b)
 - Dvs. at en redegjørelse for vurdering skal inn i kommunal planstrategi og i kommuneplanens samfunnsdel.

Overordnet beredskapsplan

- Overordnet beredskapsplan har fem minimumskrav.
- Overordnet beredskapsplan skal utarbeides med utgangspunkt i helhetlig ROS.
- Den skal samordne alle beredskapsplanene:
 - i kommunen
 - med andre relevante offentlige og private krise- og beredskapsplaner.

Samarbeid mellom kommuner

- Et bør- krav i forskriften.
- Hver kommune skal ha en egen beredskapsplan og ROS etter forskriften.
 - «selvstendige dokumenter»

System for opplæring

- Kommunen skal ha et system for opplæring som sikrer at alle som er tiltenkt en rolle i kommunens krisehåndtering har tilstrekkelige kvalifikasjoner.
- Ansatte som er tiltenkt en rolle i kommunens krisehåndtering skal få tilstrekkelig opplæring for å kunne ivareta rollen på en god måte.
- Opplæring gis først og fremst i forbindelse med øvelser, men kan også gis som egen internopplæring.
- Kommunen skal dokumentere sitt system for opplæring. Dette kan for eksempel gjøres gjennom plan for oppfølging og/eller kommunens kompetanseplan.

Øvelser

- Annen hvert år = Innen siste 24 mnd. - ikke 36 mnd.
- Def. Øvelse som etterlever krav
 - Øvelse av kommunens kriseledelse, som definert i overordnet beredskapsplan
 - Kriseledelsen øver overordnet beredskapsplan.
 - Scenarioet for øvelsen er tatt fra kommunen helhetlige ROS.
 - Øvelsen evalueres skriftlig opp i mot fastsatte mål for øvelsen.
- Forskriften regulerer ikke valg av øvingsform.
- Kravet til hyppighet er knyttet til *deltakelse* i øvelse, ikke til at kommunen selv arrangerer den.
- Fylkesmannen skal øve alle kommunene i Innlandet i perioden 2019 - 2022

Lukking av avvik/lovbrudd

- Etter Fylkesmannen har mottatt en plan for oppfølging av avvik, vil vi se på om avvik er planlagt lukket innen «rimelig tid».
- Tilsynet anses ikke å være avsluttet før avvik er lukket.
- Et avvik/lovbrudd er lukket når Fylkesmannen har mottatt dokumentasjon på at avvik er lukket og sendt brev til kommunen med informasjon om at avvik anses som lukket og tilsynet er avsluttet.
- Det er ikke krav om en plan for oppfølging for merknader.

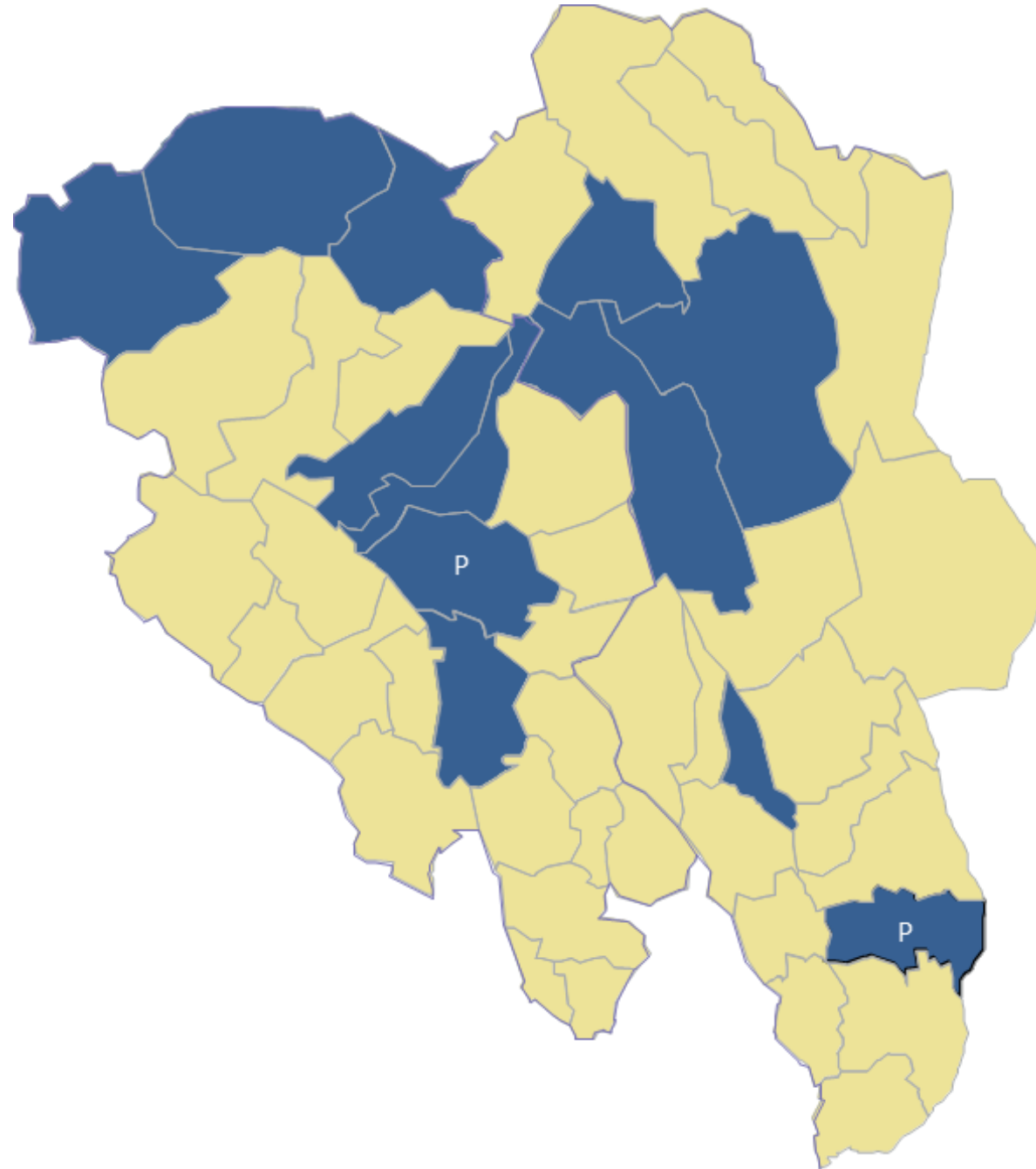
Tilsyn i 2019

- 12 tilsyn til sammen. Av disse er:
 - To pilottilsyn – felles tilsyn med kommunal beredskap etter ny veileder
 - Deltakere: Jeg, ass. fylkeslege Bente Westrum, Gro Taraldsen, samt observatører fra DSB og Helsetilsynet.
 - Håper å få til åtte felles tilsyn med kommunal beredskap.
 - Deltakere: Jeg, ass. fylkeslege Bente Westrum, samt én fra samfunnssikkerhet og beredskapsenheten.
 - Fire tilsyn med kommunal beredskapsplikt.
 - Deltakere: Jeg og én fra samfunnssikkerhet og beredskapsenheten.

Tilsyn 2019

- Gausdal
- Grue
- Stor-Elvdal
- Alvdal
- Rendalen
- Lesja
- Dovre
- Skjåk
- Løten
- Sør-Fron
- Nord-Fron
- Nordre Land

Beredskapsplaner og ROS-analyser

- Vi ønsker at alle kommunene sender oss deres helhetlig ROS- analyse og overordnet beredskapsplan.
- Sendes til fminpost@fylkesmannen.no innen **1. mai**.

Veiledning, råd, tips og triks

- Lover, forskrifter, veiledere og informasjon om gjennomføring av tilsyn kan finnes på våre nettsider:

<https://www.fylkesmannen.no/sbtilsyn>

- Se også:

<https://fylkesmannen.no/sbplanverk>

Spørsmål om tilsyn kan rettes til:

Marte Bergesen Tennfjord

Rådgiver/revisjonsleder, samfunnssikkerhet og beredskap

fmhembte@fylkesmannen.no

+47 62 55 11 12/ + 47 408 66 706

Fylkesmannen i Innlandet

Facebook [Fylkesmannen i Innlandet](#)

Nettside www.fylkesmannen.no/in